

Etiket lan egiten dutenen ehunekoa 5,3 puntu handitu da Euskal AEn azken hamarkadan

Lan-bizitza eta familia-betebeharrak bateragarri egiteak jarraitzen du zailtasun ugari eragiten, 2021ean lanean ari diren lau pertsonatik baten baino gehiagoren kasuan

Euskal AEn bizi diren okupatuak % 28,7k diote zailtasun ugari dituztela lana eta seme-alaba adingabeen zaintza bateragarri egiteko, eta % 25,9k diote zailtasun-maila bera duela mendeko pertsonen arreta emateko orduan, Eustatek prestatutako datuen arabera. Zailtasun-maila altu hori pertsona okupatuak % 25,8k ere jaso du, lana eta jardura pertsonalak uztartzeko orduan. Genero-ikuspegiari dagokionez, nabarmendu behar da, gizonak eta emakumeak antzematen duten zailtasunari dagokionez, alde handiena lana eta seme-alaben zaintza bateratzeko orduan gertatzen dela; emakumeen kasuan % 25,8 eta, gizonetan, % 31,4.

Seme-alaben eta mendeko pertsonen zaintza egunean ematen den denborari dagokionez, desberdintasunak daude gizonak eta emakumeak erabilitako denboraren artean. Hala, etiket kanpo lan egiten duten eta 15 urtetik beherako seme-alabak dituzten emakumeak egoera berean dauden gizonak baino 1,4 ordu gehiago ematen dituzte egunean, batez beste, haien zaintza (4,9 eta 3,5 ordu, hurrenez hurren). Gainera, emakumeen erdiek, % 51,6k, 5 ordu edo gehiago ematen dituzte egunean adingabeak zaintzen, eta gizonen kasuan ehunekoa laurdena da (% 27,2); % 34k 2 ordu edo gutxiago ematen dituzte seme-alaben zaintza.

Era berean, okupatuak haien kargura dauden mendekoak zaintzen ematen dituzten orduak dagokionez, batez beste, emakume okupatuak hiru ordu laurden baino gehiago ematen dute egunean gizonak baino (2,2 eta 1,4 ordu, hurrenez hurren).

Euskal AEko emakume eta gizon okupatuak arteko etxeko lanetan banaketa ere oso desberdina da: hamar gizonetik ia bederatzik —% 85,3— 2 ordu edo gutxiago ematen dituzte eginkizun horietan, eta hamar emakumetik hiruk —% 30,2—, 3 ordu edo gehiago.

Gizonak eta emakumeak zaintzetan eta etxeko lanetan ematen duten denboran dagoen aldeari dagokionez, datuak erakusten dute denboran zehar murrizten doala. Nahiz eta 2011n desberdintasun hori etxeko lanetan 0,9 ordukoa izan, seme-alaben zaintzarako 1,9 ordukoa izan eta mendekoen zaintzarako 1,2 ordukoa izan, 2021ean desberdintasun horiek murriztu egin dira, eta 0,5 ordukoa, 1,4koa eta 0,8koa da, hurrenez hurren.

Eginkizunen banaketa desberdin horrek dakar emakume okupatuak % 15,1 ez egotea batere pozik haren ezkontideak edo bikoteak eskaintzen duen lankidetzarekin etxeko eginkizunak egitean. Ordea, gizon okupatuak ehuneko handi bat oso pozik dago haren bikotearen parte-hartzearekin (% 69,7). Hala ere, edo horregatik zehazki, etxeko lanetan ematen duten denborari dagokionez oso pozik dagoen gizonen ehunekoa (% 45,1) emakumeenaren oso antzekoa da (% 44,1).

Nabarmenezkoa da emakume okupatuak adierazten dutela pozago daudela haien ondorengoen zaintzarekin —% 59,3k oso pozik dagoela dio— eta mendeko pertsonekin —% 48,8—; gizon okupatuak, ehuneko horiek behera egiten dute, eta % 53,7koa eta % 44,6koa dira, hurrenez hurren.

Oro har lanarekiko gogobetetasuna dela eta, balorazio orokorra 7,3koa da (10en gainean); zenbait desberdintasun daude, alderdi zehatzei dagokienez. Balorazio txarrena jaso duen alderdia lan-sustapenarena da (4,3); ondoren, ordutegien malgutasuna eta lanaldiko atsedena (6,5), eta soldata-ordainsaria (6,6). Balorazio onena izan duten alderdiak lanaldia eta egonkortasuna (7,3) eta oporrak eta baimenak (7,2) dira.

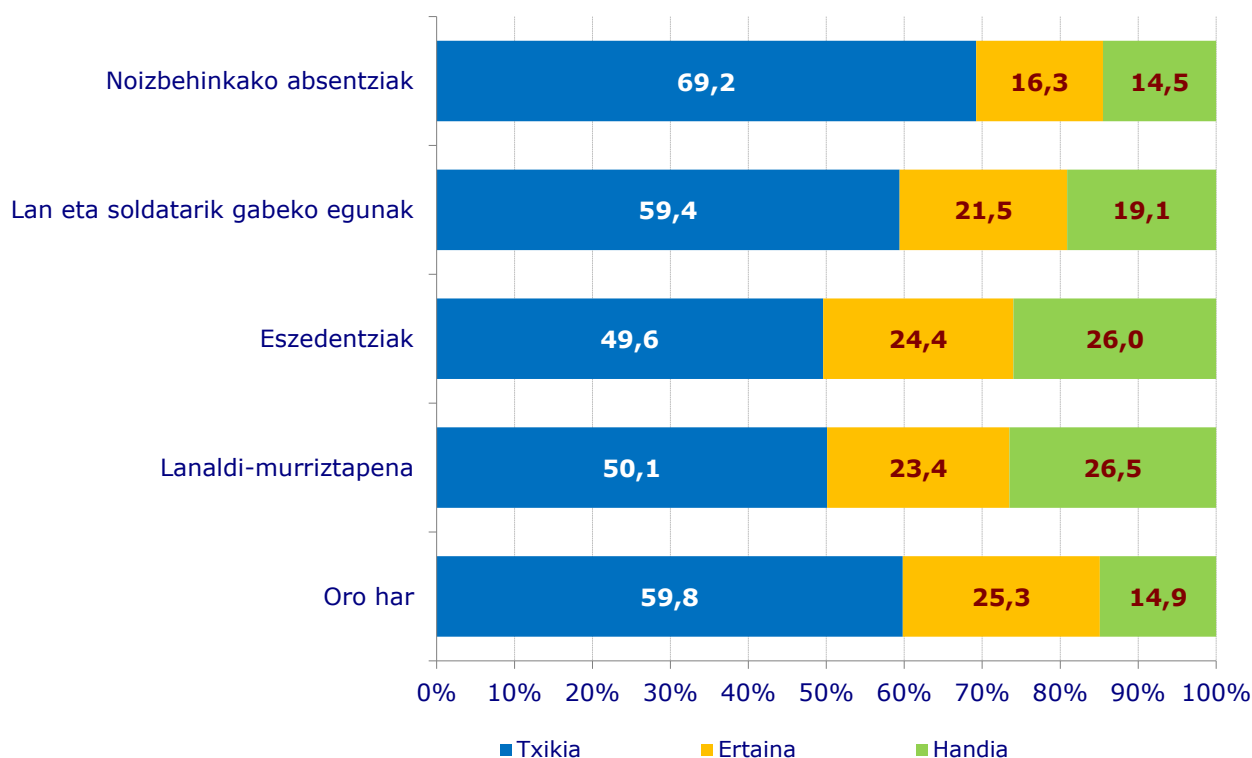
Azken 10 urteotan, 4 puntu areagotu da normalean lanaldia luzatzen dutenen ehunekoa

Biztanle okupatuaren % 21,4k normalean haien lanerako ezarritako edo aurreikusitako orduak baino gehiago sartu behar izaten dituzte eta % 17,9k batzuetan egiten dute.

Igoera izan da, 2011ren aldean, lanaldia luzatu behar duten pertsonen ehunekoa. Denbora ia beti luzatzen den kasuetan, 4 puntu areagotu da ehunekoa, eta denbora batzuetan luzatzen den kasuetan, 1,7 puntu.

Bestalde, gizon okupatuaren % 17,6k uste dute oso kaltegarria izango litzatekeela haien aitatasun-baimena eskatzea. Hala ere, gizonen % 8,2k baino ez dute uste aitatasunak eragin nabarmena izan lezakeela haiengan, emakume okupatuaren % 19,3ren aldean; izan ere, emakume horiek uste dute amatasunak sustapen-desberdintasunak eragin ditzakeela haiengan. Familia-motiboengatik eszedentziak edo lanaldi murriztuak eskatzeak lanbide-sustapenean eragina izateko beldurra pixka bat handiagoa da emakumeen artean gizonen artean baino (% 30,2 eta % 27,6, hurrenez hurren).

Euskal AEko biztanle okupatuak, baimenak eskatzeko zailtasunaren arabera (%). 2021

Iturria: Eustat. Lana, familia eta norberaren bizitza bateratzeari buruzko inkesta

Azken urteon, 4,8 puntu egin du gora ordutegi-malgutasuna duten pertsonen ehunekoak

Lana, familia eta norberaren bizitza uztartzeko neurrien barruan, denbora baterako absentziak biztanle okupatu gehienen esku daude, eta, ondoren, soldatarik gabeko egunak eskatzeko aukera. Gainera, pertsona okupatuena ia erdiek diote zailtasun gutxi dutela eszedentziak edo lanaldi-murrizketak lortzeko.

Irteteko ordutegi malgua, kontziliazioa hobetzeko beste tresna bat, hura balia dezaketen okupatuena ia erdiek (% 47,1) baliatzen dute. Generoaren ikuspegitik, gizonak dira onuradun handienak; izan ere, % 50,6k ordutegiaren aldetiko malgutasuna dute eta, emakumeen kasuan, % 43,3k. Aurreko urtearen aldean, 4,8 puntuko igoera antzeman da ordutegi malgua dutenen ehunekoan; 2020an, biztanleen % 42,3k kontziliaziorako bide emateko neurri hori baliatzen zuten eta, 2021ean, ehunekoa % 47,1era igo da.

Etxeko lanari dagokionez, ez dago alde handirik aurreko urtearekin alderatuta; hala ere, batzuetan etxean lan egiten duten pertsonen ehunekoa 3 puntu igo da (% 7,3tik % 10,3ra), eta gutxienez egunen erdietan lan egiten dutenena 2,4 puntu jaitsi da (% 10,8tik % 8,4ra). Duela 10 urteko egoerari erreparatzen badiogu, igoera ikusten da (ehuneko +5,3 puntu) intentsitate handiagoarekin edo txikiagoarekin etxetik lan egiten duten pertsonen ehunekoan.

Lanaldi motei dagokienez, etengabeko beherakada antzeman da lanaldi zatitua duten pertsonen ehunekoan. 2011n, pertsonen % 40,8k goizeko eta arratsaldeko lanaldian baino ez zuten lan egiten; 2021ean, ehuneko hori jaitsi egin da eta % 30,6k egiten dute hala lan. Beraz, gora egin du lanaldi jarraituan (2011n % 50 ziren eta, 2021ean, % 55,5) edo mistoan (2011n % 13,4 ziren eta, 2021ean, % 13,8) lan egiten duten pertsonen ehunekoak.

Kasuen % 4,1ean baino ez da aita arduratzen lanaldian seme-alaben noizik behingo zaintzaz; ehuneko hori azken hamarkadako altuena da

Bikoteko kide biek lan egiten duten etxeetan, aitaren edo amaren lanaldian zehar adingabeen zaintza kasuen % 89,8an ikastetxeei dagokie; % 4,7an, bi okupatuei, eta % 3,7an, senitartekoei edo ordainpean ez dauden pertsonari.

Euskal AEko biztanle okupatuaren 15 urte baino gutxiagoko seme-alabak, eguneroko zainketaren arabera (bi ezkontideek lan egiten dutenean). 2021

	2020	2021
Guztira (milaka)	177,5	181,0
Landunaren eguneroko zaintza lanaldian (%)		
Biak	4,4	4,7
Senitartekoak edo ordaindu gabeko pertsonak	2,8	3,7
Ordaindutako beste pertsona batek	0,6	0,6
Hautzaindegiak	1,9	1,1
Ikastetxeak	90,4	89,8
Landunaren noizean behineko zaintza lanaldian (%)		
Ama	15,0	11,5
Aita	3,0	4,1
Biak	68,0	64,4
Senitartekoak edo ordaindu gabeko pertsonak	12,1	17,5
Ordaindutako beste pertsona batek	1,0	0,3
Autonomoa (bakarrik geratzen da)	0,8	2,1

Iturria: Eustat. Lana, familia eta norberaren bizitza bateratzeari buruzko inkesta

Etxe horietan, lanaldian adingabeak medikuarenera eraman behar direnean, gaixorik daudenean edo eskolarik ez dutenean, haien noizik behingo zaintza, kasu gehienetan, bi gurasoek egiten dute (kasuen % 64,4), eta, gutxiagotan, familiartekoek edo ordainpean ez dauden pertsonak (% 17,5), amak (% 11,5), edo aitak (% 4,1).

Azkenik, laneko lehentasunez dagokienez, biztanleria okupatuak nahiago du soldatakoa izan (% 84,4), autonomoa baino (% 15,6), eta nahiago du sektore publikoan lan egin (% 61,9) sektore pribatuan baino (% 38,1), eta modu orekatuagoan aukeratzen du enpresa handien (% 53,5) eta txikien (% 46,5) artean.

Informazio gehiagorako:

Eustat - Euskal Estatistika Erakundea / Instituto Vasco de Estadística

Donostia-San Sebastian kalea, 1 01010 Vitoria-Gasteiz

Prentsa-zerbitzua: servicioprensa@eustat.es Tel.: 945 01 75 62